

Prof. univ. dr. *Corneliu-Liviu Popescu**

Regimul juridic al vehiculelor istorice

I. Aspecte generale

1. Cadrul normativ

Cadrul normativ român în vigoare privind vehiculele istorice este constituit din:

- Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal¹;
- O.G. nr. 78/2000 privind omologarea vehiculelor rutiere și eliberarea cărții de identitate a acestora, în vederea admiterii în circulație pe drumurile publice în România²;
- O.G. nr. 81/2000 privind certificarea încadrării vehiculelor rutiere înmatriculate în normele tehnice privind siguranța circulației rutiere, protecția mediului și folosința conform destinației, prin inspecția tehnică periodică³;
- O.U.G. nr. 109/2005 privind transporturile rutiere⁴;
- H.G. nr. 735/2006 privind limitarea emisiilor de compuși organici volatili datorate utilizării solvenților organici în anumite vopsele, lacuri și în produsele de refinisare a suprafețelor vehiculelor⁵;
- H.G. nr. 44/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal⁶;
- Ordinul ministrului lucrărilor publice, transporturilor și locuinței (OMLPTL) nr. 211/2003 pentru aprobarea Reglementărilor privind condițiile tehnice pe care trebuie să le îndeplinească vehiculele rutiere în vederea admiterii în circulație pe drumurile publice în România – RNTR 2⁷;
- Ordinul ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului (OMTCT) nr. 2132/2005 pentru aprobarea Reglementărilor privind omologarea individuală, eliberarea cărții de identitate și certificarea autenticității vehiculelor rutiere – RNTR 7⁸;

---

* Prof. univ. dr. *Corneliu-Liviu Popescu* este cadru didactic la Facultatea de Drept a Universității din București

¹ Publicată în M. Of. nr. 927 din 23 decembrie 2003, cu modificările ulterioare.

² Publicată în M. Of. nr. 412 din 30 august 2000, cu modificările ulterioare.

³ Publicată în M. Of. nr. 413 din 30 august 2000, cu modificările ulterioare.

⁴ Publicată în M. Of. nr. 655 din 22 iulie 2005, cu modificările ulterioare.

⁵ Publicată în M. Of. nr. 521 din 16 iunie 2006, cu modificările ulterioare.

⁶ Publicată în M. Of. nr. 112 din 6 februarie 2004, cu modificările ulterioare.

⁷ Publicat în M. Of. nr. 275 și 275 bis din 18 aprilie 2003, cu modificările ulterioare.

⁸ Publicat în M. Of. nr. 1160 din 21 decembrie 2005.

– OMTCT nr. 2133/2005 pentru aprobarea Reglementărilor privind certificarea încadrării vehiculelor rutiere înmatriculate în normele tehnice privind siguranța circulației rutiere, protecția mediului și în categoria de folosință conform destinației, prin inspecția tehnică periodică – RTNR 1⁹.

2. Terminologia legală

În principiu, actele normative în vigoare utilizează terminologia „vehicul istoric”. Avem astfel în vedere: art. 214³ lit. a) și art. 262 lit. e) din Codul fiscal (în forma modificată prin Legea nr. 343/2006); art. 13 alin. (7) din O.G. nr. 78/2000 (în forma modificată prin Legea nr. 374/2005); art. 2 lit. l) din O.U.G. nr. 109/2005; art. 3 alin. (5) din H.G. nr. 735/2006; cap. V pct. 2 din anexa la OMLPTL nr. 211/2003 (în forma modificată prin OMTCT nr. 1700/2005); cap. VII pct. 1 din anexa la OMTCT nr. 2132/2005; art. 7 alin. (1) din OMTCT nr. 2133/2005.

O ușoară variație terminologică este reprezentată de expresia „autovehicul istoric”, în pct. 31¹ din anexa la H.G. nr. 44/2004 (introdus prin H.G. nr. 1861/2006), acest act normativ făcând însă vorbire și de „vehicul istoric”, în pct. 106¹ din anexă (introdus prin H.G. nr. 1861/2006).

Există însă și un act normativ care utilizează terminologia „autovehicul de epocă”, și anume art. 5 alin. (1) din O.G. nr. 81/2000 (în forma modificată prin O.G. nr. 40/2005).

Este însă evident că aceste expresii sunt sinonime.

3. Definiția legală

În sensul O.U.G. nr. 109/2005 [art. 3 alin. (1) pct. 51, introdus prin Legea nr. 102/2006], vehiculele istorice sunt vehiculele pentru care perioada trecută de la încetarea fabricației tipurilor respective, care au utilizat același tip de caroserie și același tip de motor, este de cel puțin 30 de ani, originale, restaurate sau reconstruite, pentru care deținătorii au obținut un atestat de vehicul istoric emis de organisme aprobate de autoritatea competentă.

La rândul lor, OMTCT nr. 2132/2005 (prin cap. VII pct. 1 din anexă) și OMLPTL nr. 211/2003 (în cap. V pct. 2 din anexă, în forma modificată prin OMTCT nr. 1700/2005) definesc vehiculele istorice ca fiind acelea pentru care perioada trecută de la încetarea fabricației tipului respectiv de vehicul (care a utilizat același tip de caroserie și același tip de motor) este de cel puțin 30 de ani; vehiculele istorice pot fi originale, restaurate sau reconstituite, sens în care deținătorii lor trebuie să obțină un atestat de vehicul istoric, emis de autoritatea națională a Federației Internaționale a Vehiculelor Istorice¹⁰ FIVA în România, care este Retromobil Club România.

Cu privire la autovehiculele istorice, pct. 31¹ din anexa la H.G. nr. 44/2004 (introdus prin H.G. nr. 1861/2006) le definește ca fiind, în înțelesul respectivului act normativ, acelea pentru care Registrul Auto Român înscrie în cartea lor de identitate mențiunea

⁹ Publicat în M. Of. nr. 1160 din 21 decembrie 2005.

¹⁰ Expresia „Federația Internațională a Vehiculelor Istorice” este traducerea oficială (legală) a expresiei „Fédération internationale des véhicules anciens”. Retromobil Club România (asociație afiliată la FIVA), în statutul său, face vorbire despre „Federația Internațională a Vehiculelor Vechi”.

vehicul istoric. Același act normativ, prin pct. 106¹ din anexă (introdus prin H.G. nr. 1861/2006), arată că prin vehicule istorice definite conform prevederilor legale în vigoare se au în vedere vehiculele definite prin OMLPTL nr. 211/2003.

Deși fiecare dintre actele normative anterior indicate dă o definiție a vehiculelor istorice exclusiv în vederea aplicabilității dispozițiilor pe care le conține, se observă că definițiile legale corespund, ceea ce ne permite să afirmăm că ne găsim în prezența unei definiții legale generale a vehiculelor istorice. Mai mult decât atât, în materie fiscală, așa cum am arătat, definiția legală este dată prin trimitere la definiția utilizată de actele normative în domeniul tehnic (în același sens, a se vedea și dispozițiile art. 214³ lit. a) și art. 262 lit. e) C. fisc., în forma modificată prin Legea nr. 343/2006), ceea ce dovedește, odată în plus, unicitatea definiției.

Pentru a fi vorba de un vehicul istoric, trebuie îndeplinite două condiții cumulative, una obiectivă și una administrativă formală.

Din punct de vedere obiectiv, trebuie să fie vorba despre vehicule pentru care a trecut o perioadă de timp mai mare de 30 de ani de la încetarea fabricației tipului respectiv de vehicul. Este avută deci în vedere data încetării producerii tipului de vehicul, iar nu data concretă a fabricării unui vehicul determinat. În sensul acestei definiții, tipul de vehicul este determinat prin același tip de caroserie și același tip de motor, în mod cumulativ. Textul prevede expres că vehiculele istorice pot fi nu numai originale, dar și restaurate sau reconstruite.

Sub aspect formal administrativ, este necesar ca deținătorii vehiculelor istorice să obțină un atestat de vehicul istoric, emis de Retromobil Club România, în calitate de autoritate națională a FIVA în România.

II. Regimul tehnic

Regimul tehnic pentru vehiculele istorice are caracter derogator de la cel de drept comun, aplicabil tuturor vehiculelor rutiere, conform excepțiilor expres prevăzute de textele în vigoare. Aceste norme speciale se completează, în măsura compatibilității, cu regulile ordinare în materie. Scopul normelor derogatorii este de a ține cont de situația specială, din punct de vedere tehnic, a vehiculelor istorice.

1. Verificarea tehnică și înmatricularea

La înmatricularea în România, deținătorii vehiculele rutiere cu excepția celor, noi trebuie să facă dovada certificării autenticității acestora de Registrul Auto Român. Sunt exceptate însă de la certificarea autenticității vehiculele istorice [art. 13 alin. (7) din O.G. nr. 78/2000, în forma modificată prin Legea nr. 374/2005].

Cap. VII pct. 1 din anexa la OMTCT nr. 2132/2005 și cap. V pct. 2 din anexa la OMLPTL nr. 211/2003 (în forma modificată prin OMTCT nr. 1700/2005) au în vedere vehiculele exceptate de la anumite cerințe privind omologarea, omologarea acestora efectuându-se în condiții speciale. Pentru vehiculele istorice, Registrul Auto Român eliberează cartea de identitate a vehiculului dacă vehiculul conține un atestat de vehicul istoric, emis de Retromobil Club România, în calitate de autoritate națională a FIVA în România, și dacă el corespunde în ceea ce privește verificarea stării tehnice, având în vedere caracteristicile tehnice de la data fabricației. Registrul Auto Român menționează

în cărțile de identitate ale vehiculelor eliberate vehiculelor istorice textul „vehicul istoric”. Totuși, dacă Registrul Auto Român constată că un vehicul cu atestat de vehicul istoric nu îndeplinește condițiile necesare pentru încadrarea în această categorie, nu eliberează cartea de identitate a vehiculului. De asemenea, tot pe baza atestatului de vehicul istoric se înscrie textul „vehicul istoric” și în cărțile de identitate ale vehiculelor deja eliberate pentru vehiculele istorice înmatriculate în România.

În regulă generală, inspecția tehnică periodică a vehiculelor rutiere se efectuează de Registrul Auto Român prin reprezentanțele sale județene sau prin operatori economici autorizați și monitorizați de Registrul Auto Român. Pentru vehiculele de epocă, inspecția tehnică periodică se efectuează de Registrul Auto Român, în stațiile reprezentanțelor sale, în conformitate cu reglementările naționale aplicabile acestei categorii de vehicule rutiere [art. 5 alin. (1) din O.G. nr. 81/2000, în forma modificată prin O.G. nr. 40/2005]. În același sens, dar utilizând terminologia de vehicule istorice, art. 7 alin. (1) din OMTCT nr. 2133/2005 prevede că inspecția tehnică periodică se efectuează de Registrul Auto Român în stațiile reprezentanțelor sale, în conformitate cu reglementările naționale aplicabile acestei categorii de vehicule rutiere. Același act normativ, la art. 8 alin. (4), arată că inspecția tehnică periodică la vehiculele istorice se efectuează în raport cu caracteristicile tehnice ale acestora la data fabricației.

2. Efectuarea de transporturi rutiere

Dispozițiile O.U.G. nr. 109/2005 constituie cadrul general pentru organizarea, efectuarea și asigurarea desfășurării transporturilor rutiere de mărfuri și de persoane, precum și a activităților conexe acestora, pe teritoriul României.

Prin excepție, prevederile acestui act normativ nu se aplică transporturilor rutiere efectuate cu vehicule istorice [art. 2 lit. 1) din O.U.G. nr. 109/2005].

3. Piese

H.G. nr. 735/2006 are ca obiectiv limitarea conținutului total de compuși organici volatili în anumite vopsele, lacuri și produse de refinisare a suprafețelor vehiculelor pentru a preveni sau reduce poluarea aerului cauzată de formarea ozonului troposferic prin acțiunea compușilor organici volatili.

Prin derogare, pentru vehiculele istorice pentru care a fost emis un atestat de vehicul istoric de Retromobil Club România, Agenția Națională pentru Substanțe și Preparate Chimice Periculoase acordă licențe pentru vânzarea și achiziționarea, în cantități strict limitate, a produselor care nu respectă valorile limită pentru conținutul de compuși organici volatili prevăzute în acest act normativ [art. 3 alin. (5)].

III. Regimul fiscal

Regimul fiscal al vehiculelor istorice este special, derogatoriu sub multe aspecte de la cel de drept comun. Proprietarii de vehicule istorice sunt scutiți legal de la plata anumitor obligații fiscale către bugetul de stat sau către bugetele locale. Aceste facilități fiscale urmăresc încurajarea deținerii de vehicule istorice, constituind și o recunoaștere a importanței acestora. În afara scutirilor prevăzute expres de legislația în vigoare, rămân aplicabile dispozițiile fiscale materiale și procedurale de drept comun, în măsura compatibilității.

1. Taxa specială pentru autoturisme și autovehicule

Art. 214¹ și art. 214² C. fisc. (în forma modificată prin Legea nr. 343/2006) stabilesc obligația plății taxei speciale pentru autoturisme și autovehicule, cu ocazia primei înmatriculări în România.

În același timp, art. 214³ lit. a) C. fisc. (în forma modificată prin Legea nr. 343/2006) prevede că sunt scutite de la plata taxelor speciale autoturismele, atunci când sunt încadrate în categoria vehiculelor istorice, definite conform prevederilor legale în vigoare.

2. Impozitul pe mijloacele de transport

În temeiul art. 261 C. fisc., există obligația plății impozitului pe mijloacele de transport, un impozit anual, datorat bugetelor locale.

Prin excepție, art. 262 lit. e) C. fisc. (în forma modificată prin Legea nr. 343/2006) arată că impozitul pe mijloacele de transport nu se aplică pentru vehiculele istorice definite potrivit prevederilor legale în vigoare.

Totuși, dobândirea unui vehicul istoric trebuie declarată organului fiscal al autorității administrației publice locale, prin depunerea unei declarații fiscale, întrucât art. 79 alin. (3) lit. b) din O.G. nr. 92/2003 C. proc. fisc.¹¹ dispune că obligația de a depune declarație fiscală se menține și în cazul în care obligația fiscală este scutită la plată, conform reglementărilor legale.

3. Taxa pe valoarea adăugată

Potrivit art. 126 alin. (3) lit. b) C. fisc. (în forma modificată prin Legea nr. 343/2006), o achiziție intracomunitară de mijloace de transport noi, efectuată de orice persoană, efectuată cu plată, este calificată drept operațiune impozabilă în România din punct de vedere al taxei pe valoarea adăugată.

Pe de altă parte, conform art. 125¹ alin. (3) C. fisc. (în forma modificată prin Legea nr. 343/2006), una dintre condițiile (cumulative) pentru ca un vehicul terestru cu motor să fie calificat drept mijloc de transport nou este ca acesta să nu fi fost livrat cu mai mult de 6 luni de la data intrării în funcțiune sau să nu fi efectuat deplasări care depășesc 6.000 de kilometri. În mod evident, vehiculele istorice nu pot fi calificate drept mijloace de transport noi, deci o achiziție intracomunitară, efectuată cu plată, a unui vehicul istoric, nu este o operațiune impozabilă în România din punct de vedere al taxei pe valoarea adăugată.

IV. Protecția patrimoniului cultural național mobil

În cazul în care îndeplinesc condițiile legale în vigoare, vehiculele istorice pot fi clasate drept bunuri culturale mobile, conform Legii nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil¹².

Potrivit pct. 13 din anexa la Legea nr. 182/2000 (introdus prin Legea nr. 488/2006), mijloacele de transport mai vechi de 75 de ani constituie o categorie de bunuri culturale ce pot face obiectul restituirii, dacă au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, respectiv al recuperării, dacă au părăsit ilegal teritoriul României.

¹¹ Republicată în M. Of. nr. 863 din 26 septembrie 2005, cu modificările ulterioare.

¹² Publicată în M. Of. nr. 530 din 27 octombrie 2000, cu modificările ulterioare.

V. Retromobil Club România

1. Natura juridică de asociație – persoană juridică de drept privat fără scop lucrativ

Conform statutului său adus la cunoștință publică¹³, Retromobil Club România este o asociație, persoană juridică de naționalitate română, de drept privat, fără scop lucrativ, înființată în temeiul Legii nr. 21/1924 privitoare la persoanele juridice (asociațiuni și fundațiuni), funcționând în prezent potrivit dispozițiilor O.G. nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații¹⁴.

Art. 8 parag. 8.9 din statut prevede afilierea Retromobil Club România la Federația Internațională a Vehiculelor Vechi FIVA¹⁵.

La rândul său, FIVA, potrivit site-ului său Internet oficial¹⁶, are un singur membru din România, și anume tocmai Retromobil Club România.

2. Misiunea de serviciu public

Art. 3 alin. (1) pct. 51 din O.U.G. nr. 109/2005 (introdus prin Legea nr. 102/2006) prevede că reprezintă vehicul istoric acela pentru care deținătorii au obținut un atestat de vehicul istoric emis de organisme agreeate de autoritatea competentă.

Potrivit cap. VII din anexa la OMTCT nr. 2132/2005 și cap. V pct. 2 din anexa la OMLPTL nr. 211/2003 (în forma modificată prin OMTCT nr. 1700/2005), emiterea atestatului de vehicul istoric se face de Retromobil Club România, în calitate de autoritate națională a FIVA în România. În baza acestui atestat se stabilește calitatea de vehicul istoric și se face mențiunea de vehicul istoric în cartea de identitate a vehiculului de Registrul Auto Român.

Despre emiterea de Retromobil Club România a atestatului de vehicul istoric face vorbire și H.G. nr. 735/2006.

Rezultă că autoritățile publice din România au conferit, printr-un act unilateral de putere publică, unei asociații – persoană juridică de drept privat fără scop lucrativ, și anume Retromobil Club România, o misiune de serviciu public, constând în emiterea atestatului de vehicul istoric.

Atestatul de vehicul istoric este un act administrativ, emis de o structură privată având o misiune de serviciu public, adică de un stabiliment de utilitate publică. Litigiile privind emiterea atestatului de vehicul istoric sunt litigii de contencios administrativ, de competența instanțelor judecătorești de contencios administrativ, în temeiul art. 2 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ¹⁷, deoarece persoanele juridice de drept privat care, potrivit legii, sunt autorizate să presteze un serviciu public sunt asimilate autorităților publice, în sensul dispozițiilor acestei legi.

¹³ A se vedea site-ul www.retromobil.ro, accesat la 6.3.2007.

¹⁴ Publicată în M. Of. nr. 39 din 31 ianuarie 2000, cu modificările ulterioare.

¹⁵ A se vedea nota nr. 10.

¹⁶ A se vedea site-ul www.fiva.org, accesat la 6.3.2007.

¹⁷ Publicată în M. Of. nr. 1154 din 7 decembrie 2004, cu modificările ulterioare.